

באופן אוטומטי לכל תפקיד אשר מוסדות היי שוב הטילו אותו עליהם. עתה נדבקו גם הם במרוץ הכללי. אמנם גם היום אין להשתות אותם לבני העיר. עוד נשארו מעצורים. אולם אין כל ספק שקיבוצים רבים מכרו את תוצרתם בשוק השחור, ושמכרו לספסרים את חומרי הבניין שהוקצבו להם לבניית שכונות הוותיקים. שערוריית הגרעינים ויעוצה יותר מכל שערוריה אחרת. קשה לכעוס על הקיבוץ במיוחד. אנשיו החל-

שים ביותר החלו עוזבים אותו. גרעינים חד- שים התפרקו או התמלאו עולים חדשים. בקיבוץ צים הוותיקים החלו מיטב החלוצים תובעים ל- עצמם נוחיות של חיים שתתקרב לזו אשר בעיר, והדבר היה גם הכרחי כדי להחזיק את האנשים בעבודה פורייה. כל זה היה טבעי ואנושי. אולם הקיבוץ חדל להיות דוגמה לאחרים — מלבד קיבוצי המשלט החדשים, שעוד שמרו מעט על הרומנטיקה הישנה.

כשיצאה שנת תשי"ב דמה הישוב כולו לחבר אנשים רודפי נוחיות ומותרות; השולל מן הי מינוט השוכן בקרבן את אותן הזכויות שא- בותיו דרשו לעצמם בכל ארצות העולם; מפולג ומסוכסך בעסקי מסלגות אשר נדף מהם ריח; דורש הרבה ומוכן לקיים מעט; רגיל לכל הגי- אות החיים ללא רצון לעמול למענו; חי על חשבון הלוואות והענקות ותרומות, ומקוה לחי- יות על חשבון שילומים.

טאטא הברזל

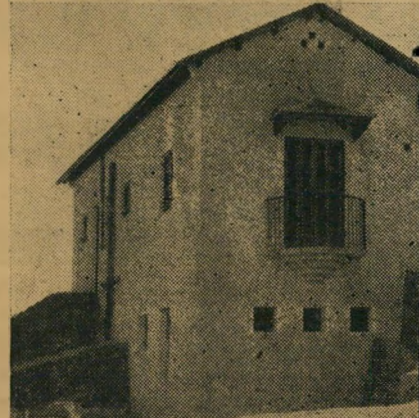
מה הסיכויים לתשי"ג? האם נראה סיכוי לעצור בעד השתוללות השטן, להבריא את הרוח, להחיות ערכים גוססים? בגבולות המדינה, שם פרחו השחיתות משך דורות, קמו אנשים חדשים שניסו ל- טאטא את השחיתות במטאטא של ברזל. אולם שם — כמו בארצות-הברית — היתה

שחיתות הכלל

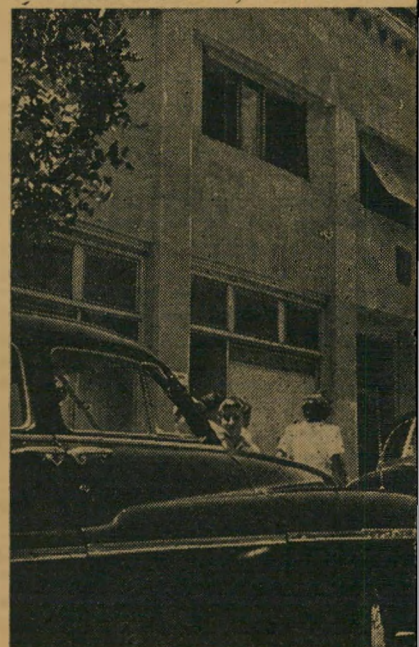

כראשי עיר, כן יושביה. האדם הפשוט איבד כל אמון במנהיגים המטיפים לדבר אחד ומקיימים דבר אחר. הוא הסיק את המסקנה הנוחה לו: שכל אחד חייב לדאוג לעצמו, על חשבון זולתו ועל חשבון הכלל. השוק השחור המתנהל בפרהסיה ברחוב לילינבלום אינו אלא הסמל הברזל ביותר. אולם רחוב לילינבלום קיים בכל שטחי החיים — בנסיון הכללי להרויח הרבה תמורת עבודה מעטה, להנות ממותרות שאין להם הצדקה בעם החי על נדבות, בשלטון הכללי של פרוטקציה מפלגתית וכאלף צורות אחרות. שחיתות הכלל מוצאת את ביטוייה באדפי צורותיה בכל שטחי החיים: ספסרות פושעת ברפואות ובמצרכי מזון חיוניים, הפקת תוצרת קדוקלת עזידי בתי מלאכה ובתי-הרושת, אייכיום רמה תעשייתית ומסחרית הוגנת — חבלות משקיות זעירות המצטרפות לשבר-ענק. אולם לא בחיי הגוף בלבד משתקפת תוצאתה של המשואה המסכמת את שחיתות המוסדות והדוגמה האישית בשחיתות הכלל. גם חיי הרוח של היישוב, שהיה נחשב פעם לטהור מידות ביותר, נפגמו. עבירות בון אדם לרעהו הפכו לנדרשות ביותר, רמת המוסר ירדה פלאים ויצירת הרוח התפקרה. הקרבן הגדול שהוקרב על מזבח העת החדשה — תקופת השחיתות — היתה רוח ההתנדבות והחלוציות שפעמה תמיד בלבבות בני-היישוב והוציאתם למשימות ראשונות מניחות בסים לבניין ארץ חדשה והכרה חדשה. טיפוסו לדבר רמה תעשייתית ומסחרית הוגנת — חיוניים כהוראה ומקצוע האחיות הרחמניות. גם צורת ההתישבות, התובעת את כל הקרבת הנוחיות האישית, הקיבוץ, נדחתה בפני הצורה הנוחה יותר, המושב, המאפשר יותר רווחה אישית ואינו תובע, כמידה רבה, ויתור לאחרים.

עית

כן הזדעזע הציבור כשנודע לו שלשר- ני איש אינו מפקפק ביושרו האישי גרטי, הרי קשה היה לדרוש מן הקהל דם אשר אינו משמש דוגמה אישית.

נהיגים. מכונות מפוארות אלה של בירושלים, שם הן מנקרות את עיני מה קדאמית כיצד לא להנהיג עם. וב ראשי הציבור הן דוגמות נוספות. רח נדחקות מכונות הפאר העומדות שער הרשמי המגוהך, מקבלים בכך והבזבוז שלהם. לא נמצא אפילו שר זחל מהלך רגלי לרגל משבר הדלק. קטנונות, לא נזקק לשירותיו של לפני שנים מעטות כלבושם הרשמי ל לבוש-הדר לא-מתאים פעם חי צנע.